

Arméni na jihovýchodě Turecka

HISTORIE BOJŮ, VRAŽDĚNÍ, ALE I UMĚNÍ V OKOLÍ JEZERA VAN

V blízkosti dnešního města Van na východě Turecka stávalo kdysi hlavní město urartského království – Tušpa. Vrcholu dosáhlo mezi 13. a 7. stoletím př. Kr. a mělo některé kulturní prvky společné s Asyřany, např. klínové písmo. Zničující nájezdy Skytů, Médů a Cimmeriánů město rozvrátily a oblast osídlili obyvatelé, které Peršané začali nazývat Armény. Skutečný původ Arménů je však nejasný.

FOTO: FRANTIŠEK VÍTEK

Dnešní pohled z citadely nad městem směrem na jih je skličující – z hlavního města Urartské říše zbyly pouze zříceniny. Sláva města, založeného před 3000 lety, zanikla v dubnu 1915, kdy před invazí Rusů zničili starobylé město Turci. Nad rozvalinami a špatně zřetelnými základy vyčnívá jen několik věží.

Pohled na druhou stranu je zajímavější. Tyrkysovou hladinu jezera Van lemují okolní vrcholy, ztrácející se v mlhavém oparu. Jezero leží v nadmořské výšce 1646 metrů a má rozlohu téměř 3800 km². Vzniklo po výbuchu blízké sopky Nemrut Da'i, která přehradila

údolí. Voda je silně alkalická, protože je v ní rozpuštěno značné množství minerálů včetně uhličitanu sodného (sody), takže se v ní dá prát bez použití pracích prostředků. Jezero je bezodtokové, a proto jeho hladina periodicky kolísá. Nedávno začala stoupat a zaplavovat níže položené části, což k malé radosti obyvatel pobřežních vesnic způsobilo, že se hadi začali přesouvat směrem k výše položeným lidským obydlím.

Ostrov Achtamar

V blízkém i vzdálenějším okolí jezera Van, největšího v Turecku, stojí mnoho armén-

ských staveb a opevnění. Nejkrásnější je nádherně zdobený kostel na ostrově Achtamar, který leží asi 18 km západně od města Van a asi 3 km od jižního pobřeží jezera. V turistické sezoně si můžete zakoupit celodenní výlet a dostat se na ostrov lodí přímo z městského přístavu.

V 8. století přinutily arabské nájezdy arménskému králi přestěhovat se na ostrov Achtamar. V 10. století pozval Gagik I. architekta Manuela, aby postavil komplex královského paláce s kostelem a přístavem. Tvar kostela s půdorysem ve tvaru rovnoramenného kříže byl odvozený podle kostelů ze 7. století.